

Bursa Kalkınma Derneği Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Tutum Belgesi

BUKAD Kimdir?

Bursa Kalkınma Derneği, 2021 yılında Bursa'da faaliyetlerine başlamış bir sivil toplum kuruluşudur. Dernek olarak Uluslararası Kalkınma Hedefleri ve Uluslararası Sözleşmelerin yerel, ulusal ve uluslararası ortamlarda uygulanabilirliğini arttırmak amacıyla çalışmalar gerçekleştirmektedir. Çalışmalarımızda; gençler, kadınlar, engelli bireyler ve çocuklarla birlikte çalışmaktayız. Bunun yanı sıra emeğe ve liyakata, ulusal ve evrensel değerlere bağlılık, insan haklarına ve düşünce farklılıklarına saygı, toplumsal ve kültürel duyarlılık, Bursa Kalkınma Derneği'nin benimsediği ve önem verdiği temel ilke ve değerler arasında yer almaktadır.

Bursa Kalkınma Derneği çalışanları, gönüllüleri, üyeleri ve tüm iç ve dış paydaşları ile etkileşimli bir gelişim politikası izlemektedir. Cinsiyet ayrımcılığı gözetmeksizin herkese eşit imkânlar ve fırsatlar sunmak, Bursa Kalkınma Derneği'nin yönetim anlayışının vazgeçilmez bir parçasıdır.

1 . Amaç

Bu tutum belgesinin amacı; katılımcı ve şeffaf bir yönetim anlayışıyla, Bursa Kalkınma Derneği'nin toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılığa maruz kalmadan tüm bireylerin eşit fırsatlara ve haklara sahip olmasına yönelik temel esasları belirlemektir ve cinsiyet ayrımcılığından kaynaklanan şiddetin her türlü biçimi ile mücadele edeceğini ortaya koyarak, bu olumsuzluklardan arınmış bir ortam oluşturmaya taahhüt etmektedir.

2 . Kapsam

Bu tutum belgesinde yer alan hükümler, zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın tüm dernek bileşenlerini kapsar. Derneğin herhangi bir üyesi, çalışanı, gönüllüsü tarafından gerçekleştirilen cinsiyet ayrımcılığı içeren her türlü davranış, şiddet ve taciz kabul edilemezdir.

Dernek, farkındalığın artırılması amacıyla çeşitli çalışmalar yapar ve bu konularda bilgilendirme mekanizmalarını işletir. Dernek, cinsiyete dayalı şiddet, cinsel taciz ve saldırı

olayları ile karşılaştırılması hâlinde ise etkili soruşturma ve yaptırım mekanizmalarını kullanır.

3 . Dayanak

Bu tutum belgesinin hazırlanmasında Türkiye'nin 1985'te imzalayarak taraf olduğu Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW), 2011 yılında imzaladığı Kadına Karşı Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi hükümleri esas alınmıştır.

4 . Tanımlar

4.1. Cinsiyete Dayalı Ayrımcılık: Cinsiyet ayrımcılığı tüm toplumlarda özellikle kadına karşı ayrımcılık olarak ortaya çıkmış olup, kadınların haklarından yararlanmalarını veya kullanmalarını engelleme veya hükümsüz kılma amacını taşıyan cinsiyete dayalı herhangi bir ayırım, dışlama ve kısıtlama anlamına gelmektedir.

4.2. Cinsiyete Dayalı Şiddet: Cinsiyete dayalı şiddet, cinsiyet ayrımcılığının bir biçimidir ve çoğunlukla kadına yönelik olarak ortaya çıkmaktadır. Kadına yönelik şiddet, ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin fiziksel, cinsel, psikolojik, sosyal ya da ekonomik yönden acı veren, cinsiyete dayalı tehdit, zorlama ya da özgürlükten yoksun bırakma gibi eylemlerle meydana gelmektedir.

4.3. Cinsel Taciz: Cinsel taciz bireyler arası ilişkilerin mahrem ve karmaşık alanında muğlak kalabilen, bu nedenle tanımlanması, değerlendirilmesi ve kanıtlanması kolay olmayan bir olgudur. Bu durum, tacize uğrayanları suskun kalmaya itmekte, böylece tacize uygun bir ortam yaratmaktadır. Bu belgede cinsel taciz konusunda esas alınan ve aşağıda yer alan tanımlar ve sınıflamalar, şimdiye dek çeşitli belgelerde geliştirilmiş olan tanımlamalara dayanmaktadır. Genel anlamıyla "cinsel taciz", vücut teması bulunmadan yapılan ve rızaya dayalı olmayan, cinsel içerikli ve rahatsız edici söz, tavır veya diğer davranış biçimlerini içerir. Rahatsızlık verecek ağırlıkta olmayan fiiller taciz olarak değerlendirilmez. Olayın gerçekleştiği ortama ve bağlama göre, ısrarla tekrarlanan eylemler ya da bir tek eylem, cinsel taciz olarak değerlendirilebilir.

Cinsel taciz, taciz eyleminin süresine, yoğunluğuna ve niteliğine göre; basit taciz ve ağır taciz olmak üzere ikiye ayrılabilir:

4.3.1 Basit Taciz: Cinsel olarak rahatsız edici, fiziksel temas içermeyen hareketlerdir. Örneğin: laf atmak, cinsel ilişki teklifinde bulunmak, cinsel içerikli şaka yapmak ve iltifatlarda bulunmak ya da argo sözcükler kullanmak, flört etmek için olağanın ötesinde ısrarcı davranışlarda bulunmak, dijital ya da diğer pornografik materyal ile rahatsız etmek, kişinin cinsel yaşamıyla ilgili sorular sormak veya dedikodu üretmek gibi. Bu çerçevede bahsedilen hareketlerin, mutlaka cinsel maksatla işlenmesi zorunlu değildir. Şaka ya da aşağılama maksadıyla gerçekleştirilen hareketler de taciz sayılır. Basit tacizin, uyarılara rağmen sürekli olarak tekrarı hâlinde niteliği ağırlaşır.

4.3.2 Ağır Taciz: Şantaj ya da açık tehdit gibi fiillerle ortaya çıkan ve kişinin davranışlarını kontrol etmeye yönelik hareketlerdir. Kişinin meslekî ya da akademik otorite konumunu suiistimal etmesiyle ilgili olabileceği gibi, eşit statüde olanlar arasında da ağır taciz durumları gerçekleşebilir. Cinsel içerikli teklife uymadığı durumlarda kişinin öğrencilik, akademik ya da iş hayatıyla ilgili bedeller ödeyeceğinin, uyduğu takdirde ise hak etmediği kazançlar sağlayacağını açık olarak söylendiği veya ima yoluyla belirtildiği durumlarda söz konusu olur. Bu tarz fiiller, örneğin aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmişse, kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle eğitici, öğretici tarafından işlenmiş ise bu durum, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunun 105/2. maddesi uyarınca cezanın ağırlaştırılmasını gerektiren nitelikli hâldir. Ayrıca bu fiil nedeniyle mağdur; işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise verilecek ceza daha da ağırlaştırılmaktadır.

4.4. Cinsel Saldırı: Cinsel saldırı, kişinin vücudu üzerinde gerçekleştirilen, rızaya dayalı olmayan cinsel arzuları tatmine yönelik davranışlarla bir kimsenin beden dokunulmazlığının ihlal edilmesidir.

Cinsel saldırı iki biçimde ortaya çıkabilir:

4.4.1) İlk cinsel saldırı, kişinin beden dokunulmazlığının bedensel saldırı şeklinde ihlalidir. Temasin çıplak olması ve cinsel organlarla ilgili olması gerekmez.

4.4.2) İkinci tür cinsel saldırıda ise, vücuda dışardan herhangi bir şeyin (organ ya da cisim) duhulü sureti ile kişinin bedensel dokunulmazlığının ihlal edilmesi söz konusudur. Fiilin kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuzun kötüye kullanılması suretiyle işlenmesi, TCK'da cezanın ağırlaştırılmasını gerektirir.

4.5. Cinsel İstismar: 18 yaşından küçüklere karşı gerçekleştirilen cinsel saldırı ve cinsel taciz eylemleri “çocuğun cinsel istismarı” olarak değerlendirilir. Bu suç, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunun 103. Maddesinde “Çocukların cinsel istismarı” başlığı altında düzenlenmiştir. Ayrıca, 103.maddenin 3/d ve e hükümlerinde, istismarın eğitici, öğretici tarafından ve kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuzun kötüye kullanılması suretiyle işlenmesi hâllerinde, verilecek cezanın yarı oranında artırılacağı düzenlenmiştir. Fiil gerçekleştirilirken cebir veya tehditle işlenmesi de suçun nitelikli hâllerinden biridir.

4.6. Tehdit veya Misilleme: Kişinin cinsel veya duygusal amaçlı teklifleri reddetmesi ya da tacize uğradığını düşünerek şikâyet etme yoluna gitmek istemesi/gitmesi nedeniyle, iş veya eğitim yaşamının intikam amacıyla, örtülü olarak veya açıkça zorlaştırılması da bir taciz türü olarak değerlendirilir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunun 106 ve 107.maddelerinde tehdit ve şantaj eylemlerine uygulanacak cezalar düzenlenmiştir.

4.7. Ödüllendirme Vaadi: Kişinin cinsel ya da duygusal amaçlı davranış veya teklifi kabulü durumunda ödül, terfi, not veya benzeri hak etmediği kazançlar elde etmesini içeren her türlü ayrıcalık vaadinde bulunulmasıdır. Kişiye, cinsel nitelikli davranış veya teklifi kabul etmesi hâlinde hak etmediği kazançlar sağlanacağını açık olarak veya ima yoluyla belirtmek,

ödüllendirme vaadidir. Bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla, aşağıdaki örnekler ödüllendirme vaadi olarak değerlendirilir:

- Cinsel nitelikli davranış veya teklifin yapıldığı kişi öğrenci ise; notunu yükseltmeyi, akademik veya maddi destek sağlamayı, sınav sorularını paylaşmayı vaat etmek,
- Cinsel nitelikli davranış veya teklifin yapıldığı kişi çalışan ise; terfi veya maaş artışı sağlamayı, iş yükünü hafifletmeyi, çalışma süresini kısaltmayı vaat etmek gibi.

5 . Temel Hedefler

BUKAD, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin toplumsal yaşamın her alanında temel bir sorun olduğunu kabul ederek toplumsal cinsiyet temelli eşitsizlik ve ayrımcılığın ortadan kaldırılması ve eşitlik anlayışının derneğin tüm organlarında ve tüm faaliyetlerinde benimsenmesi için çalışmalar yapmayı taahhüt eder:

5.1.Toplumsal cinsiyet eşitliği bilincinin dernekte oluşmasını sağlar.

5.2.Toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında tutum, davranış ve zihniyet değişikliğine yönelik olarak farkındalık oluşturulmasını sağlar.

5.3.Tüm dernek gönüllüsü, çalışanı, üyesinin toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında çalışma hayatları sürecinde eşit fırsatlara sahip olmalarını sağlar.

5.4.Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadının güçlenmesine yönelik tüm çalışmaları destekler.

5.5.Tüm dernek gönüllüsünün, çalışanın, üyesinin cinsiyet temelli ayrımcılığa maruz kalmadan eşit ölçüde görünürlüğe sahip olmasını, karar süreçlerine katılabilmesini, kaynaklara erişim ve kaynakların dağılımını, sorumluluk almasını ve temsil edilmesini destekler.

5.6.Dernek gönüllüsü, çalışanı, üyesinin dernek faaliyetleri sırasında karşılaşabilecekleri toplumsal cinsiyet kalıp yargıları ve cinsiyetçilikle mücadele edilmesini teşvik eder.

5.7.Karar alma süreçlerinde kadınların dengeli katılımlarını sağlayarak toplumsal cinsiyet eşitliğine gereken saygının duyulmasını sağlar, izlenmesinden sorumlu birimleri oluşturur ve cinsiyet eşitliğinin sağlandığına yönelik düzenli veri toplayarak, verilerin Toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin farkındalık yaratmak amacıyla kendi üye ve gönüllülerine yönelik düzenli çalışmalar yapar,

5.8.Derneğin tüm faaliyetlerinde ve rutin işleyişinde toplumsal cinsiyet eşitliğine aykırı söz ve ifadelerin kullanılmaması, tutum ve davranışlar sergilenmemesi için gerekli önlemleri alır,

5.9.Şiddet, cinsel taciz, cinsel saldırı ve toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık ile her alanda mücadele eder,

5.10.Çalışma alanlarına giren konularda, bu konuların ayrılmaz bir bileşeni olan toplumsal cinsiyet eşitliğini izlemeye ilişkin çalışmalarda bulunur,

5.11.Toplumsal cinsiyet eşitliği bilincinin kazandırılması için bilgilendirme ve farkındalık eğitimlerini önceliklendirir.

5.12.Tüm çalışanlarına, gönüllülerine, üyelerine karşı davranışlarında eşitlik temel bir ilkedir. İnsan hakları ve temel özgürlüklerin tanınmasını, kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını engelleyen veya ortadan kaldıran veya bunu amaçlayan ve cinsiyete bağlı doğrudan ya da dolaylı olarak yapılan herhangi bir ayırım, mahrumiyet veya kısıtlama anlamına gelecek her türlü tutum ve davranışı reddeder.

5.13.Çalışanlarına, gönüllülerine, üyelerine yönelik cinsiyete dayalı şiddet veya zorbalığa dair ima, görüş ve eylemlere müsamaha göstermez; bildirilen, şüphe duyulan veya gözlemlenen her konuyu araştırmayı ve müdahale etmeyi taahhüt eder.

5.14.Ulusal ve uluslararası düzeyde cinsiyet eşitliğini savunan bildireleri takip eder, toplumsal cinsiyet eşitliğine dair atılacak adımlar konusundaki faaliyetler için farklı sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve kamu/özel sektör ile iş birlikleri ve ortaklıklar gerçekleştirmeyi hedefler.

6 . Yaptırım ve Destek

6.1. Bursa Kalkınma Derneği, bu tutum belgesiyle yukarıda tanımları yapılan türden olayların engellenmesine, bu tür iddialar ve şikâyetler söz konusu olduğunda etkin bir soruşturma ve yaptırım mekanizması işletmeye hazır olduğunu bildirmektedir.

6.2. Bursa Kalkınma Derneği cinsiyete dayalı her tür şiddet, taciz ve saldırı konusunda üye, gönüllü, çalışanları bilgilendirmeyi ve bu tür fiillerle ilgili tüm iddia ve şikâyetleri etkin bir şekilde ciddiyetle ele almayı taahhüt eder.

6.3. Bursa Kalkınma Derneği, tüm aşamalarda başvuru sahibi ile şikâyet edilen kişi/kişilerin özel hayatlarının gizliliği ilkesine uygun davranır.

6.4. Bursa Kalkınma Derneği, mağdurun tekrar mağdur edilmesine yol açabilecek veya tarafların onurunu zedeleyebilecek davranışların önlenmesine yönelik gerekli dikkat ve özeni gösterir, tarafların güven duygusunu zedelemeyecek şekilde davranır.

6.5. Bursa Kalkınma Derneği, cinsiyet ayrımcılığı, şiddet ve tacize yönelik çalışmalar yürütür ve etkin bir mücadelenin sürdürülebilmesi için komisyonlar kurar.

7 . Gözden Geçirme

Bu tutum belgesi, yılda en az bir kez ihtiyaçlar doğrultusunda gözden geçirilir. Gerekli görülen değişiklikler Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe girer.

8 . Yürürlük

Bu tutum, BUKAD Yönetim Kurulu tarafından Haziran 2024 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

Bursa Kalkınma Derneği İletişim Bilgileri

Bursa Kalkınma Derneği	+90554 851 76 14
e-posta	bursakalkinmader@gmail.com
www.bukad.org.tr	Konak, Seçkin Sok, 23/1 Konak Dernekler Yerleşkesi Nilüfer/Bursa

